

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
Р І Ш Е Н Н Я
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

м. Чернівці

від 22 грудня 2016 року

№ 8

Справа № 02-27/10

Про припинення порушення законодавства
про захист економічної конкуренції та
накладання штрафу

Адміністративна колегія Чернівецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання про попередні висновки відділу досліджень і розслідувань від 23.11.2016 та матеріали справи №02-27/10 щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції Міським комунальним підприємством «Чернівцітеплокомуненерго»,

ВСТАНОВИЛА:

На адресу Чернівецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надійшла заява гр.Ковальчук І.А. (надалі - **Заявник, Споживач**) від 17.08.2016 (вх.№01-22/21 від 17.08.2016) (надалі – **Заява**), що проживає за адресою: щодо дій Міського комунального підприємства «Чернівцітеплокомуненерго» (надалі - **МКП «Чернівцітеплокомуненерго», Підприємство. Відповідач**), які полягають у відмові в наданні технічних умов на встановлення квартирного засобу обліку теплової енергії і містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Підприємство є юридичною особою, про що зроблено запис в Єдиному державному реєстрі від 11.08.2006 за №10381020000003237. Діє на підставі Статуту, затвердженого рішенням VII сесії Чернівецької міської ради V скликання від 28.09.2006 №114. Державна реєстрація змін проведена 31.03.2010.

Ідентифікаційний код юридичної особи – 34519280.

Юридична адреса: вул. Максимовича,19-а, м.Чернівці, 58018.

Види діяльності Підприємства: Код КВЕД 43.22 Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування; Код КВЕД 49.41 Вантажний автомобільний транспорт; Код КВЕД 35.30 Постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря (основний); Код КВЕД 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель; Код КВЕД 42.21 Будівництво трубопроводів.

Згідно з Ліцензійним реєстром суб'єктів господарювання, що здійснюють господарську діяльність у сфері тепlopостачання, діяльність яких регулюється Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, МКП «Чернівцітеплокомуненерго» видано відповідні ліцензії АВ594508, АВ594509, АВ594510 з терміном дії з 23.06.2012 року по 22.06.2017 року на виробництво теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використання нетрадиційних або поновлювальних джерел енергії), транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії.

Отже, надаючи послуги. Підприємство здійснює господарську діяльність, та, відповідно до статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", є суб'єктом господарювання.

Статтею 5 Закону України «Про природні монополії» визначено, що транспортування теплової енергії відноситься до сфери діяльності суб'єктів природних монополій. Згідно цього ж Закону до суміжного ринку відносяться ринки виробництва теплової енергії та постачання теплової енергії (централізованого опалення).

Відповідно до ч.4 ст.19 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» виконавцем послуг з централізованого опалення та послуг з централізованого постачання гарячої води для об'єктів усіх форм власності є суб'єкт господарювання з постачання теплової енергії (теплопостачальна організація).

Рішенням виконавчого комітету Чернівецької міської ради від 12.03.2014 №68/3 МКП «Чернівцітеплокомуненерго» визначено виконавцем послуг з централізованого опалення та гарячого водопостачання у житловому фонді м. Чернівці.

Поряд з цим, частиною 2 статті 7 Закону України «Про природні монополії» визначено, що в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках (ліцензійних умовах) визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.

Відповідно до пункту 8 Правил користування для приєднання споживача до системи теплопостачання, реконструкції або розширення цих систем на діючих об'єктах споживач повинен подати заявку теплопостачальній організації про видачу технічних умов.

Пунктом 11 Правил користування визначено, що самовільне втручання в діючі системи теплопостачання і теплоспоживання забороняється.

Згідно ч.1 ст.30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» технічні умови - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам, зокрема щодо теплопостачання.

Пунктом 9 Правил користування тепловою енергією передбачено, що під час розроблення технічних умов теплопостачальною організацією повинні бути визначені, зокрема, джерело теплової енергії та місце приєднання до теплових мереж: теплові навантаження об'єкта теплоспоживання; параметри теплоносія; обґрунтовані вимоги щодо збільшення пропускної здатності діючих теплових мереж, а також розширення або реконструкції установок для хімічного очищення води та конденсату джерела теплової енергії; необхідність будівництва резервного джерела теплової енергії або резервної магістральної теплової мережі з урахуванням підвищення надійності постачання теплової енергії споживачеві; ряд інших вимог.

Таким чином, технічні умови повинні містити комплекс умов та вимог щодо інженерного забезпечення об'єкта з визначенням джерел енергоносіїв, приймальних систем водовідведення, спеціальних умов експлуатації, місць приєднання до відповідних зовнішніх інженерних мереж, розрахункових інженерних навантажень, умов здійснення будівництва. Технічні умови як документ, що видається замовнику теплопостачальною організацією, містять перелік вимог, виконання яких забезпечує можливість відключення/підключення опалювальних приладів від/до систем центрального опалення та встановлення засобу обліку теплової енергії на опалення та забезпечення одержання послуг з централізованого теплопостачання іншими споживачами.

Відповідно до листа Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (падалі - Мінрегіонбуд) від 04.03.2011 року №22-23/185/0/7-11, листа Державної архітектурно-будівельної інспекції України від 02.08.2013 року № 40-16-3790 реконструкція - це перебудова введених в експлуатацію в установленому порядку об'єктів будівництва, яка передбачає удосконалення виробництва, підвищення його технічно-економічного рівня та якості продукції, що виготовляється, поліпшення умов

експлуатації та проживання, якості послуг, зміну основних техніко-економічних показників (кількість продукції, потужність, функціональне призначення, геометричні розміри тощо).

Відносини між споживачем та тепlopостачальною організацією свідчать про існування ринку послуг з видачі технічних умов на реконструкцію теплових мереж (в тому числі встановлення засобів обліку теплової енергії).

Для здійснення аналізу становища Підприємства на ринку послуг з видачі технічних умов на реконструкцію теплових мереж (в тому числі встановлення засобів обліку теплової енергії) територіальним відділенням згідно з Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженою розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р та зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за №317/6605 (**надалі - Методика**) проведено дослідження ринку послуг з видачі технічних умов на реконструкцію теплових мереж (в тому числі встановлення засобів обліку теплової енергії).

Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з видачі технічних умов на реконструкцію теплових мереж (в тому числі встановлення засобів обліку теплової енергії) є:

суб'єкт господарювання - МКП «Чернівцітеплокомуненерго»;

послуга - видача технічних умов на реконструкцію теплових мереж (в тому числі встановлення засобів обліку теплової енергії) (**надалі - Послуги**).

Споживачами Послуг є фізична чи юридична особа, яка має наміри отримати Послугу.

Товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

Відповідно до пункту 5.1 Методики товарні межі визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

При формуванні групи взаємозамінних товарів враховується зокрема, наступні фактори:

подібність призначення (отримання технічних умов для проведення робіт з об'єктами тепlopостачання),

наявність спільної групи споживачів (споживачі - замовники, які бажають провести реконструкцію теплових мереж, а тому числі встановити засіб обліку теплової енергії).

взаємозамінність товарів (відсутність взаємозамінного товару, т.я. неможливо здійснити реконструкцію без отримання технічних умов).

Таким чином, **товарними межами** досліджуваного ринку визначено послуги з видачі технічних умов на реконструкцію (встановлення засобів обліку теплової енергії), які не мають замінників.

Територіальні (географічні) межі ринку.

Відповідно до п.6.1 Методики, територіальними (географічними) межами товарного ринку є територія, за межами якої споживач вважає придбання певного товару, що сформував товарні межі ринку, неможливим або недоцільним.

МКП «Чернівцітеплокомуненерго» на території розташування своїх мереж є єдиним надавачем послуг централізованого опалення. Відповідно, на цій території Підприємство є єдиною організацією, до якої споживач має звертатися для отримання Послуги.

Як вже зазначалося вище, Підприємство визначено виконавцем послуг з централізованого опалення та гарячого водopостачання у житловому фонді м. Чернівці.

Таким чином, територіальними межами ринку визначено територіальні межі м.Чернівці, де розташовані діючі мережі, що перебувають у користуванні МКП «Чернівцітеплокомуненерго».

Часові межі ринку.

Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.

Часовими межами ринку визначено 2015 рік та січень - вересень 2016 року.

Бар'єри вступу на ринок потенційних конкурентів.

Відповідно до статті 5, 6 Закону України "Про природні монополії" транспортування теплової енергії віднесено до сфери діяльності суб'єктів природних монополій, а виробництво та постачання теплової енергії – до діяльності суб'єктів природних монополій на суміжних ринках.

Внаслідок зазначеного, Підприємство є одноосібним балансоутримувачем та експлуатантом власних мереж, тому саме воно і є єдиним суб'єктом господарювання, який має право висувати вимоги до здійснення реконструкції (в тому числі встановлення засобів обліку теплової енергії) на цих мережах.

Також існують адміністративні обмеження, зокрема згідно ч.1 ст.7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» виробництво теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами та постачання теплової енергії, крім виробництва, транспортування та постачання теплової енергії за нерегульованим тарифом, належить до видів господарської діяльності, які підлягають ліцензуванню органом ліцензування (Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг).

Отже, внаслідок технологічних особливостей надання послуг з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії (централізованого опалення), і як наслідок, діяльності із видачі технічних умов, а також адміністративних бар'єрів, конкуренція на ринку Послуг відсутня.

Враховуючи зазначене, МКП «Чернівцітеплокомуненерго» відповідно до частини 1 статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у 2015 році та січні-вересні 2016 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з видачі технічних умов на реконструкцію теплових мереж (в тому числі встановлення засобів обліку теплової енергії) в територіальних межах м.Чернівці, де розташовані діючі мережі МКП "Чернівцітеплокомуненерго", з часткою 100 відсотків.

За результатами розгляду Заяви встановлено, що гр.Ковальчук І.А. звернулася 06.07.2016 з письмовою заявою до Підприємства (вх.№К-210 від 06.07.2016) щодо видачі їй технічних умов на встановлення квартирного засобу обліку теплової енергії в квартирі за адресою:

Однак, листом від 04.08.2016 №К-120 Міським комунальним підприємством «Чернівцітеплокомуненерго» відмовлено Споживачу у наданні технічних умов на встановлення квартирного засобу обліку теплової енергії, аргументуючи відмову відсутністю технічної можливості встановлення засобу обліку теплової енергії на окрему квартиру в будинку з вертикальною системою подачі теплової енергії. Водночас, Підприємство стверджує, що будь-яка реконструкція системи опалення, в тому числі, встановлення лічильника обліку теплової енергії на окрему квартиру, призведе до погіршення циркуляції теплоносія по іншим квартирам.

Для з'ясування обставин, викладених у Заяві, на адресу Підприємства було надіслано вимогу в.о.голови територіального відділення від 29.08.2016 №01-20/794 про надання інформації щодо порушених у заяві питань, зокрема:

1. Установчих документів юридичної особи.
2. Статуту Підприємства.
3. Заяви гр. Ковальчук І.А. до МКП «Чернівцітеплокомуненерго» (реєстраційний номер К-210 від 06.07.2016).

4. Аргументації причин відмови Підприємства у видачі гр. Ковальчук І.А. технічних умов на встановлення лічильника обліку теплової енергії з посиланням на нормативні документи.

5. Документальні докази технічної неможливості встановлення приладу обліку теплової енергії в квартирі гр. Ковальчук І.А. (технічні розрахунки, висновки компетентних фахівців тощо).

6. Контактні дані (№ телефону, ПІБ, посада, назва підрозділу) виконавця вимоги.

За результатами аналізу відповіді, яка надійшла на адресу територіального відділення листом від 06.09.2016 №1383 (вх. №01-20/1085 від 08.09.2016) встановлено, що Підприємством не надано вичерпної інформації на всі пункти вимоги. Зокрема, відсутня інформація та копії документів на пункти 3-5 вимоги.

Враховуючи вищезазначене, територіальним відділенням Підприємству було надіслано Попередження від 15.09.2016 №01-20/836 щодо необхідності виконання пунктів вимоги в.о. голови територіального відділення від 29.08.2016 №01-20/794 та подачі в повному обсязі затребуваної інформації та копій документів у строк до 22.09.2016.

Відповідь на Попередження надійшла від Підприємства листом від 22.09.2016 №1461 (вх. №01-20/1128 від 26.09.2016).

Розглядом матеріалів, наданих територіальному відділенню Підприємством, встановлено, що Відповідачем обґрунтовується відмова у видачі технічних умов на встановлення квартирної засоби обліку теплової енергії наступним: *«При будь-якій реконструкції системи опалення, в тому числі і встановлення лічильника обліку теплової енергії на окрему квартиру, приведе до погіршення циркуляції теплоносія і забезпечення теплової енергії по інших квартирах. Лічильник обліку теплової енергії можливо встановити на житловий будинок або його частину при наявності окремого теплового вводу. Встановлення приладу обліку теплової енергії при вертикальній системі подачі теплоносія на окрему квартиру є технічно неможливим – приведе до погіршення надання теплової енергії по інших квартирах. ... Технічно встановити прилад обліку теплової енергії на одну квартиру можливо тільки з горизонтальною системою подачі теплоносія ...»* (лист від 06.09.2016 №1383) (курсивом – мова оригіналу). Про технічну недоцільність встановлення квартирної засоби обліку теплової енергії при вертикальній системі подачі теплоносія йдеться і у відповіді Відповідача, надісланій листом від 22.09.2016 №1461.

Розглянувши матеріали Заяви, справи №02-27/10, повно та всебічно дослідивши фактичні обставини справи, територіальне відділення вважає відповідь Підприємства, надіслану Заявнику листом від 04.08.2016 №К-210, щодо відмови у видачі технічних умов на встановлення квартирної засоби обліку теплової енергії такою, що не ґрунтується на нормах чинного законодавства та є безпідставною, з огляду на наступне.

Основні засади організаційних, цивільно-правових та господарських відносин, що виникають у сфері надання послуг з централізованого теплопостачання, визначені Законом України «Про житлово-комунальні послуги»; Законом України «Про теплопостачання»; Правилами користування тепловою енергією, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 03.10.2007 №1198; Правилами надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 №630 (надалі – **Правила надання послуг з централізованого опалення**); Правилами технічної експлуатації теплових установок і мереж, затвердженими наказом Міністерства палива та енергетики України від 14.02.2007 №71; Правилами утримання жилих будинків та прибудинкових територій, затвердженими наказом Державного комітету з питань житлово-комунального господарства від 17.05.2005 № 76, Державними будівельними нормами В.2.2.015, В.3.2-2-2009, Будівельними нормами і правилами 2.04.05-91, іншими нормативно-правовими актами України.

Відповідно до ст.6 Закону України «Про тепlopостачання» державна політика у сфері тепlopостачання базується на принципах забезпечення прав та інтересів споживачів, забезпечення впровадження засобів обліку і приладів регулювання споживання теплової енергії, тощо.

Статтею 25 Закону України «Про тепlopостачання» передбачено, що тепlopостачальні організації мають право надавати технічні умови на підключення споживачів до розподільчих теплових мереж.

Відповідно до підп.5, 6 п.29 Правил надання послуг з централізованого опалення споживач має право, зокрема: на установлення квартирних засобів обліку та взяття їх на абонентський облік; на періодичну повірку, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) квартирних засобів обліку.

З метою реалізації прав, передбачених підп.5 п.29 Правил надання послуг з централізованого опалення, пунктом 8 Правил користування тепловою енергією передбачено, що для приєднання споживача до системи тепlopостачання, реконструкції або розширення системи теплоспоживання чи збільшення обсягів споживання теплової енергії на діючих об'єктах споживач повинен подати заявку тепlopостачальній організації про видачу технічних умов.

В той же час, згідно п.9 Правил надання послуг з централізованого опалення у квартирі (будинку садибного типу) роботи з установлення засобів обліку води і теплової енергії проводяться спеціалізованою організацією, виконавцем, виробником чи постачальником за рахунок коштів споживача.

Згідно пункту 10 Правил надання послуг з централізованого опалення оплата послуг за показаннями квартирних засобів обліку провадиться лише у разі здійснення обліку в усіх точках розбору холодної та гарячої води у квартирі незалежно від наявності засобів обліку на вводах у багатоквартирний будинок.

Для реалізації передбаченого законодавством права на встановлення квартирної засобу обліку теплової енергії споживачем (гр.Ковальчук І.А.) подано тепlopостачальній організації – МКП «Чернівцітеплокомуненерго» - заяву на видачу технічних умов від 06.07.2016 вх.№К-210.

Частиною 2 статті 7 Закону України «Про природні монополії» передбачено, що в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках (ліцензійних умовах) визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.

В той же час, Підприємством надіслана відмова у видачі технічних умов, про що повідомлено Заявнику листом від 04.08.2016 №К-210.

Відмова у видачі технічних умов, як зазначено у відповіді, обґрунтовувалась відсутністю технічної можливості встановлення засобу обліку теплової енергії на окрему квартиру в будинку з вертикальною системою подачі теплової енергії, та тим, що будь-яка реконструкція системи опалення, в тому числі, встановлення лічильника обліку теплової енергії на окрему квартиру, призведе до погіршення циркуляції теплоносія по інших квартирах. В підтвердження такої позиції Підприємство не наводить Споживачу жодних технічних обґрунтувань чи документально підтверджених висновків уповноважених фахівців. Посилання на будь-які нормативно-правові акти у листі також відсутні.

Разом з тим, у ході розгляду Заяви та справи №02-27/10 Відповідачем також не надано територіальному відділенню технічних чи нормативно-правових обґрунтувань, інших документально підтверджених доказів щодо відсутності технічної можливості облаштування системи централізованого опалення квартирним засобом обліку теплової енергії: не доведено (із посиланням на нормативно-правові акти, ДБН, експертні висновки тощо), яким чином встановлення засобу обліку теплової енергії у квартирі Споживача призведе до погіршення циркуляції тепла по інших квартирах будинку. В той же час, зроблено висновок загального

характеру щодо технічної неможливості встановлення засобу обліку теплової енергії на квартиру Споживача (лист від 06.07.2016 №К-210).

Відповідно до Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (**надалі - Мінрегіон**), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.04.2014 №197, Мінрегіон є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, державну житлову політику і політику у сфері будівництва, архітектури, містобудування, житлово-комунального господарства, а також забезпечує формування державної політики у сфері, зокрема, архітектурно-будівельного контролю та нагляду, контролю у сфері житлово-комунального господарства, у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

На офіційному сайті Урядового порталу (єдиний веб-портал органів виконавчої влади України) розміщено Роз'яснення Мінрегіону від 06.01.2016 «Щодо встановлення квартирних лічильників тепла» (**надалі – Роз'яснення**), в якому міститься, зокрема, наступна інформація: *«Пунктом 1.4 Правил утримання жилих будинків та прибудинкових територій, затверджених наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 17.05.2005 №76, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 25.08.2005 за №927/11207, пунктами 7-9, 17-19 Правил користування тепловою енергією, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.10.2007 № 1198, державними будівельними нормами, зокрема ДБН В.3.2-2-2009 «Житлові будинки. Реконструкція та капітальний ремонт», ДБН В.2.2-15-2005 «Житлові будинки. Основні положення» передбачено, що для встановлення вузла обліку та регулювання теплової енергії в квартирах, що мають індивідуальний тепловий ввід необхідно:*

отримати технічні умови (далі-ТУ);

замовити на підставі отриманих ТУ проектну /технічну документацію та погодити її з організацією що видала ТУ;

провести спеціалізованою організацією у відповідності до погодженої проектною документації встановлення вузла обліку та регулювання теплової енергії;

звернутись до організації-виконавця послуг з централізованого опалення щодо прийняття на абонентський облік встановленого вузла обліку та регулювання теплової енергії та укласти/внести зміни у відповідний договір щодо обліку теплової енергії.

Водночас встановлення приладів регулювання та обліку тепла окремої квартири в багатоповерховому будинку з вертикальною системою опалення призводить до втручання в систему опалення і як наслідок, веде до порушення як гідравлічного режиму системи опалення так і теплового балансу будинку в цілому.

Разом з тим, пунктом 12.3.2 ДБН В.3.2-2-2009 «Житлові будинки. Реконструкція та капітальний ремонт» визначено, що за відсутності технічної можливості облаштування системи централізованого опалення квартирними лічильниками теплоспоживання при відповідному обґрунтуванні допускається застосовувати вертикальну систему опалення з можливістю обладнання/дообладнання зазначеної системи відповідно запірно-регулюючою арматурою згідно вимогам ДБН В.2.5-67:2013 (на зміну СНіП 2.04.05), ДБН В.2.2.15, ДБН В.2.5.39, а також можливістю влаштування приладів-розподільвачів теплової енергії для обліку фактичного теплоспоживання квартирами.

Таким чином, до питання встановлення приладів обліку теплової енергії в квартирах багатоповерхових будинків з вертикальною системою опалення слід підходити комплексно з відповідним переобладнанням загальнобудинкової системи опалення та встановленням приладів обліку теплової енергії у всіх квартирах багатоповерхового будинку.

Пунктом 11 Правил користування тепловою енергією, затверджених постановою КМУ від 03.10.2007 №1198 визначено, що самовільне втручання в діючі системи теплопостачання та тепло споживання забороняється.

Для вирішення даного питання споживачу необхідно звернутись до спеціалізованої проектної організації, яка **відповідно до технічних умов** розробить проект з переобладнання внутрішньобудинкової системи опалення для встановлення квартирного обліку теплової енергії» (курсивом - мова оригіналу).

Слід звернути увагу, що роз'яснення Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства щодо встановлення засобів обліку (лічильників) теплової енергії у житловому помешканні багатоповерхового будинку не містить висновку щодо неможливості встановлення квартирного засобу обліку теплової енергії в багатоповерховому будинку з вертикальною системою опалення. В той же час, згідно п.12.3.2 ДБН В.3.2-2-2009 така можливість передбачається.

В будь-якому випадку, в листі чітко зазначено, що для встановлення квартирного засобу обліку теплової енергії споживачам необхідно отримати технічні умови.

З огляду на зазначене, посилання Відповідача щодо технічної неможливості встановлення квартирного засобу обліку теплової енергії при вертикальній системі подачі теплоносія спростовується положеннями п.12.3.2 ДБН В.3.2-2-2009 та є безпідставним.

Посилання ж Відповідача на те, що встановлення засобу обліку теплової енергії окремої квартири в багатоповерховому будинку з вертикальною системою опалення призводить до погіршення циркуляції теплоносія по інших квартирах, є необгрунтованим, оскільки дана обставина не доведена належними доказами.

З огляду на вищезазначене, територіальне відділення вважає, що Відповідач повинен видати позивачу технічні умови на встановлення квартирного приладу обліку теплової енергії, в яких має зазначити комплекс умов та вимог щодо інженерного забезпечення вказаного об'єкта з визначенням джерел теплоносіїв, приймальних систем водовідведення, спеціальних умов експлуатації, місць приєднання до відповідних зовнішніх мереж, розрахункових інженерних навантажень, умов здійснення відповідних робіт тощо.

Слід також зазначити, що згідно Правил надання послуг з централізованого опалення Споживач зобов'язаний здійснювати оплату за спожиті ним послуги з централізованого опалення. Обліковувати кількість спожитих Заявником послуг можливо лише при наявності індивідуального засобу обліку теплової енергії. Таким чином, відмова Споживачу у видачі технічних умов на встановлення засобу обліку теплової енергії призводить до ущемлення його інтересів у частині необхідності оплати за спожиту саме ним послугу з централізованого опалення.

Таким чином, дії Міського комунального підприємства «Чернівцітеплокомуненерго» щодо невидачі технічних умов на встановлення засобів обліку теплової енергії гр.Ковальчук І.А. в квартирі за адресою: Пр.Незалежності,94/29, м.Чернівці, 58029, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого ч.1 ст.13, п.2 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з видачі технічних умов на реконструкцію теплових мереж (в тому числі встановлення засобів обліку теплової енергії) в територіальних межах м.Чернівці, де розташовані діючі мережі МКП «Чернівцітеплокомуненерго», що призвело до ущемлення інтересів Споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Територіальним відділенням листом від 23.11.2016 №01-17/979 направлено Підприємству копію подання про попередні висновки по справі 02-27/10. У відповідь на попередні висновки Підприємство листом від 21.12.2016 №2231 повідомило, що останнє не зобов'язано та не має можливості видавати технічні умови на встановлення квартирного засобу обліку теплової енергії.

Отже, Відповідачем у відповіді на попередні висновки знову робиться висновок про те, що встановлення приладів регулювання та обліку тепла окремої квартири в багатоповерховому будинку з вертикальною системою опалення призводить до втручання в систему опалення і, як наслідок, веде до порушення як гідравлічного режиму системи опалення так і теплового балансу будинку в цілому. Однак вказана обставина не

підтверджена жодними фактичними даними, які, згідно ч.1 ст.41 Закону України «Про захист економічної конкуренції» дали б можливість встановити відсутність порушення у діях Відповідача, і тому є безпідставною.

В той же час, Відповідачем у відповіді на попередні висновки повідомляється, що вся технічна документація щодо внутрішньобудинкових мереж знаходиться у балансоутримувача. Однак, вказані доводи Відповідача є такими, що не спростовують необхідності виконання МКП «Чернівцітеплокомуненерго» зазначених у цьому рішенні вимог законодавства щодо видачі ним технічних умов.

Також, варто зазначити, що згідно п.2 Правил надання послуг з централізованого опалення, централізоване опалення - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у забезпеченні нормативної температури повітря у приміщеннях квартири (будинку садибного типу), яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем теплопостачання. Згідно підп.5, 9, 10 п.32 Правил надання послуг з централізованого опалення виконавець (послуг з централізованого опалення) зобов'язаний: проводити два рази на рік перевірку стану внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку із складенням відповідного акта; забезпечувати за заявою споживача взяття на абонентський облік у тижневий строк квартирних засобів обліку; утримувати внутрішньобудинкові мережі у належному технічному стані, здійснювати їх технічне обслуговування та ремонт.

Згідно абз.2 ч.2 ст.52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення суб'єктами господарювання дій, визначених Законом України «Про захист економічної конкуренції» як зловживання монополієм (домінуючим) становищем, тягне за собою накладення штрафу у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) суб'єкта господарювання за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

За інформацією МКП «Чернівцітеплокомуненерго» (лист від 28.11.2016 № 2020 (вх. від 01.12.2016 №01-20/1346) дохід від надання послуг централізованого теплопостачання за 2015 рік складає _____ грн.

Поряд з цим, за інформацією Підприємства (лист від 23.12.2016 №2231/1) дебіторська заборгованість станом на 01.10.2016 становить _____ тис.грн., кредиторська заборгованість складає _____ тис.грн.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 та 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 12, 48, 50, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482, та пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Чернівецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, -

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що відповідно до абз.2 ч.1 ст.12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за результатами діяльності 2015 року та 9 місяців 2016 року Миське комунальне підприємство «Чернівцітеплокомуненерго» (вул.Максимовича,19-а, м.Чернівці, 58018, ідентифікаційний код 34519280) займає монополієне (домінуюче) становище на ринку послуг з видачі технічних умов на реконструкцію теплових мереж (в тому числі встановлення засобів обліку теплової енергії) в територіальних межах м.Чернівці, де розташовані діючі мережі МКП «Чернівцітеплокомуненерго».

2. Визнати дії Миського комунального підприємства «Чернівцітеплокомуненерго» (вул.Максимовича,19-а, м.Чернівці, 58018, ідентифікаційний код 34519280) щодо невидачі

технічних умов на встановлення засобів обліку теплової енергії Споживачу, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого ч.1 ст.13, п.2 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з видачі технічних умов на реконструкцію теплових мереж (в тому числі встановлення засобів обліку теплової енергії) в територіальних межах м.Чернівці, де розташовані діючі мережі МКП «Чернівцітеплокомуненерго», що призвело до ущемлення інтересів Споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на Міське комунальне підприємство «Чернівцітеплокомуненерго» штраф у розмірі 68000.00 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

4. Зобов'язати Міське комунальне підприємство «Чернівцітеплокомуненерго» припинити порушення, зазначене в п.2 цього рішення, про що повідомити територіальне відділення до 01.02.2017 року.

Це рішення може бути оскаржене до господарського суду Чернівецької області у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова колегії,
в.о голова територіального відділення

В. М. Татарчук